

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.575/2022/3.

A felperes:

felperes, felperes címe.

A felperes képviselője:

Litresits Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Litresits András ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe.

Az alperes képviselője:

Dr. Tálosi Adrienn ügyvéd, ügyvéd címe

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 33.P.20.540/2022/9.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest kiadó cég1 Zrt.-t (alperes címe.), hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes a www.portál portálon 2022. január 12-én „cikk címe” című cikkében azt közölte, hogy „felperes leépítene az egészségügyi ellátórendszert (...) tavaly ősszel beszélt arról, hogy a járóbeteg-ellátásban támogatja az egészségügyi intézmények centralizálását, vagyis azt, hogy több intézményből csak egy maradjon meg, a többit pedig megszüntessék. Tömegesen záratna be szülészeti és sürgősségi osztályokat is. (...) – jelentette ki felperes (...) támogatja az egészségügyi intézmények centralizálását, így kormányra kerülve számos vidéki településen építené le az egészségügyi ellátórendszer különböző elemeit.”

A felperes a közlések miatt sajtó-helyreigazítási kérelemmel élt az alperesnél, az alperes azonban a kérelemnek nem tett eleget.

[2] A felperes keresetlevelében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy a sérelmezett internetes sajtótermékkel azonos betűtípus és betűméret alkalmazásával, továbbá közvetett és/vagy közvetlen kommentár nélkül 5 napon belül a www.portál honlapon tegye közzé a következő helyreigazító közleményt oly módon, hogy az eredeti [www.link.html](#) linken a cím alatt a lead (bevezető) felett közvetlenül (további kattintás nélkül) elérhető módon legalább 30 napig, azt követően pedig mindaddig, amíg az eredeti kifogásolt cikk hozzáférhető, továbbá portál kezdőoldalának legelején ugyanolyan módon, ugyanakkora betűméretben és ugyanolyan betűtípusban, ahogyan a sérelmezett cikk címe a kezdőoldalon megjelenítésre került 24 óra időtartamban jelenjen meg a következő cím, amelyre kattintással az eredeti cikk és az abban, az alábbi helyreigazító közlemény közvetlenül elérhető: „Helyreigazítás: Valótlanságokat állítottunk felperesrel kapcsolatban.”

„Helyreigazítás: Valótlanságokat állítottunk felperesrel kapcsolatban.”

A 2022. január 12. napján megjelent „cikk címe” című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes sürgősségi ellátásokat és szülészeti zárna be a vidéki városokban, továbbá valótlanul állítottuk, hogy a baloldal miniszterelnök-jelöltje számos vidéki településen építené le az egészségügyi ellátórendszer különböző elemeit.”

[3] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a kifogásolt közlések közérdeklődésre számot tartó, aktuális politikai vitákhoz kapcsolódó vélemények, valós tényekből levont következtetések. A közszereplő felperesnek pedig el kell viselnie, hogy nézeteit kritizálják, bírálják.

[4] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy a sérelmezett internetes sajtótermékkel azonos betűtípus és betűméret alkalmazásával, továbbá közvetett és/vagy közvetlen kommentár nélkül 5 napon belül a www.portál.honlapon tegye közzé a következő helyreigazító közleményt oly módon, hogy az eredeti www.link.html linken a cím alatt a lead (bevezető) felett közvetlenül (további kattintás nélkül) elérhető módon legalább 30 napig, azt követően pedig mindaddig, amíg az eredeti kifogásolt cikk hozzáférhető, továbbá az portál kezdőoldalának legelején ugyanolyan módon, ugyanakkora betűméretben és ugyanolyan betűtípusban, ahogyan a sérelmezett cikk címe a kezdőoldalon megjelenítésre került 24 óra időtartamban jelenjen meg a következő cím, amelyre kattintással az eredeti cikk és az abban az alábbi helyreigazító közlemény közvetlenül elérhető:

„Helyreigazítás: Valótlanságokat állítottunk felperesrel kapcsolatban.”

„Helyreigazítás: Valótlanságokat állítottunk felperesrel kapcsolatban.”

A 2022. január 12. napján megjelent „cikk címe” című cikkünkben valótlannul állítottuk, hogy felperes sürgősségi ellátásokat és szülészeti zárna be a vidéki városokban, továbbá valótlannul állítottuk, hogy a baloldal miniszterelnök-jelöltje számos vidéki településen építené le az egészségügyi ellátórendszer különböző elemeit.”

Kötelezte a cég2-t, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 342.900 forint perköltséget, valamint külön felhívásra a Magyar Állam javára 36.000 forint eljárás illetéket.

[5] Az elsőfokú bíróság határozatában ismertette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) bekezdését, 496. § (1) bekezdését; Magyarország Alaptörvényének IX. cikkét; a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. §-át, 10. §-át, a 12. § (1) és (2) bekezdését; hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 12., 13., 14., 15. számú Polgári Kollégiumi állásfoglalásaira; utalt az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.), a 36/1994. (VI. 24.), a IV/4120/2021. (III. 1.), a 3107/2018. (IV. 9.), az 5/2015. (II. 25.), a 31/2014. (X. 9.), a 9/2015. (IV. 23.), valamint a 7/2014. (III. 7.) AB határozataira.

Megállapította, hogy az alperesi cikkben közölt sérelmezett közlések – a szöveg egészét és összefüggéseit tekintve – tényállítások és nem a cikk írójának az egészségügy centralizálásának szükségességét állító felperesi kijelentésből levont véleménye. Rögzítette, hogy a felperes a választási kampányban az egészségügy átalakításáról, annak centralizálásáról több eseményen tett nyilatkozatot, ugyanakkor ezek során határozottan állította azt is, hogy nem fogadható el az, hogy sürgősségi vagy éppen szülészeti ellátás ne legyen a vidéki városokban és a falvakban élők közelében. Megállapította azt is, hogy a különböző sajtóorgánumok valótlannul hivatkoztak a felperes szavaira, kijelentéseire e körben.

Kifejtette, hogy közszereplő nyilatkozatával kapcsolatban a sajtószerv megnyilvánulhat és a véleményét közölheti, vitathatja a közéleti kérdésben kifejtett felperesi álláspontot. Ugyanakkor véleményt csak valós tényállításokból levont következtetések alapján alkothat. A perbeli esetben abból a felperesi közlésből, hogy centralizálná az egészségügyet nem vonható le okszerűen az a következtetés, hogy sürgősségi osztályokat, illetve szülészeti zárna be vidéki városokban. Nem vonható le ez a következtetés azért sem, mert a felperes kifejezetten azt nyilatkozta e vonatkozásban 2021. szeptember 12-én az TV csatorna-n, hogy „nem fogadható el az, illetve elfogadhatatlan, hogy sürgősségi vagy éppen szülészeti ellátás ne legyen a vidéki városokban, vagy akár falvakban élők közelében”, valamint, hogy „elfogadhatatlan az, hogy település2en nincs traumatológia” (...) és „nyilvánvalóan elfogadhatatlan az, hogy település3en vagy település1en ne legyen szülészeti vagy sürgősségi

ellátás”. Ezért a sérelmezett közlések pont ellentétes következtetésnek minősülnek a felperes kifejtett politikai véleményével szemben, ami már nem vélemény, hanem valótlan tényállítás.

Megállapította, hogy a felperes a szülészetet nem vonta a járóbeteg-ellátás körébe, azt egyfajta sürgősségi ellátásnak minősítette. Kifejtette azt is e vonatkozásban, hogy köztudomású tény, a szülés együtt jár a fekvőbeteg-ellátással. A vidéki szülészetek bezárására a felperes nem tett nyilatkozatot, hanem kifejezetten település³t és település¹et említette példaként, ahol meg kell tartani álláspontja szerint a szülészetet, ami nem jelenti azt, hogy csak ezen vidéki városokban tartaná meg a szülészetet szavazatszerzési célból. Utalt arra is, hogy a felperes a traumatológiát és a szülészetet minél közelebb akarta vinni az emberekhez nyilatkozata alapján, és csak egyes speciális kezelések (pl. zöldhályog ellátás) kapcsán fogalmazta meg a centralizáció szükségességét.

Kifejtette, hogy az alperes a felperes által mondottak esetében azok kontextusából kiragadott egyes részleteket, és azokat – a felperes által mondottakhoz képest – önálló tényállításként kezelve vont le következtetéseket. Ugyanakkor a felperes az alperes tényállításával ellentétben pont a cikkbeli közlések ellenkezőjét mondta, ezért az alperesnek nem volt arra lehetősége, hogy figyelmen kívül hagyja a felperes által elmondott valós tényeket és azokkal szemben valótlan tényállítást tegyen, és azt politikai véleményként állítsa be.

A perköltség viselésére a pereszes alperes kiadóját kötelezte a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése, a 82. § (1) és (2) bekezdése, valamint 83. § (1) és (2) bekezdése alapján, figyelemmel a 499. § (1) bekezdésére. A felperesi jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján csökkentett mértékben állapította meg.

[6] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte úgy, hogy a keresetet teljes egészében utasítsa el és kötelezze a felperest a perköltség megfizetésére, míg másodlagosan a főoldalon való közzététel időtartamát 5 órára mérsékelni kérte. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdésére, és (3) bekezdésének a), c) és d) pontjára alapította.

Álláspontja szerint a kifogásolt közlés nem tartalmaz valótlan tényállítást, emiatt sajtóhelyreigazításnak nincs helye. Az első kifogásolt közlés valós tényekből levont okszerű következtetés, amelynek valós alapját igazolja a felperes saját korábbi nyilatkozta, amit a cikk szó szerint is idéz. Az átlagolvasó számára is egyértelmű, hogy az alperesi cikk írója ezen kijelentésből alappal vonhatta le azon következtetését, hogy a felperes leépítené az egészségügyi ellátórendszert, illetve tömegesen zárna be szülészeti és sürgősségi osztályokat.

Kifejtette, hogy a főoldalon a cikk címe lényegesen kevesebb ideig, mint 24 óráig jelent meg, ezért a helyreigazítás közzétételének ezen, 24 órás főoldali közzétételi módja sérti az Smtv. 12. § (2) bekezdését, mert túlterjeszkedik azon törvényi fordulaton, hogy a helyreigazítást „a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben” kell közzétenni.

Álláspontja szerint a megítélt ügyvédi munkadíj összege nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, mert a perben kizárólag két perfelvételi tárgyalás került megtartásra és az ügy megítélése egyszerű.

[7] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[8] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[9] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ezért a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[10] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést nem kellett levonni, felülmérlegelésnek nem volt helye. A Fővárosi Ítéltábla a helyreigazítás elrendelésével és annak közzétételi módjával is egyetértett, annak megváltoztatására sem látott jogszerű lehetőséget. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[11] Az alperes fellebbezésében írtak alapján az alábbiakra mutat rá.

[12] A perbeli esetben – a felperes fellebbezésének erre vonatkozó érvelése alapján – vizsgálni kell, hogy az alperes cikkének azon közlése, miszerint a felperes sürgősségi osztályokat és szülészeteket zárna be vidéki városokban tényállítás vagy vélemény. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának felfogása szerint [Jerusalem kontra Ausztria, EJEB (26958/95), 2001. február 27.; Dichand és mások kontra Ausztria, EJEB (29271/95) 2002. február 26.], amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor tényállításról van szó. A határeseteket, mint a perbeli esetben sérelmezett közléseket, az ún. értékítélettel terhelt tényállítások jelentik. Az EJEB gyakorlata szerint [Dalban kontra Románia, EJEB (28114/95) 1999. szeptember 28.] a vélemény szabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek. Ugyanakkor ezek esetében minél határozottabb egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia.

[13] A következtetés is tartalmazhat tényállítást, hiszen a tények alapján tényekre levont következtetés is minősülhet véleménynek. Az alperes az írásban a sérelmezett állításához tények alapján történt következtetés útján jutott el. Az egészségügy és a járóbeteg-ellátás centralizálása alapján állította a sürgősségi osztályok és szülészetek vidéki városokban történő bezárását, ami önmagában nem eredményezheti a közlés véleménykénti minősítését. Ugyanis az adott esetben a cikk írójának következtetése alapjául szolgáló felperesi nyilatkozatok valóságtartalma objektív módon bizonyítható (BDT2012. 2653.). Az adott esetben tehát azt kell vizsgálat tárgyává tenni, hogy vannak-e olyan valós tények, amelyek alapján az alperes a sérelmezett közlését megtehetette, hogy a konkrét esetben a valóságnak van-e olyan – akárcsak vékony – szelete, amely megalapozza, hogy a felperes sürgősségi osztályokat és szülészeteket zárna be a vidéki városokban a cikk állítása szerint.

[14] A perbeli esetben annak volt döntő jelentősége, hogy a sérelmezett közlés konkrétsági szintje kiemelkedően magas volt. Kifejezetten a vidéki városokra, a sürgősségi osztályokra és a szülészetre vonatkozó állításként fogalmazta meg az alperes a cikkben leírt közlését. Ez a megfogalmazás egyrészt konkrét jelentéstartalommal bír, másrészt pedig egzakt módon, az egészségügy két meghatározott (sürgősségi és szülészeti) ellátási elemére fókuszál. Ez pedig egy általánosító megfogalmazással szemben az átlagolvasó felé egy szinte a bizonyossággal határos, egyértelmű felperesi elképzelés interpretációját közvetíti.

Kiemelt jelentősége volt a vizsgálat során annak is, hogy a cikk egészét meghatározó, érdemi és jelentős része annak közlése, hogy a felperes a vidéki városokban bezáratná a sürgősségi osztályokat és szülészeti osztályokat. Ezen közléshez, a szülészeti és sürgősségi ellátásokra vonatkozott kontextusában azon sérelmezett közlés is, miszerint számos vidéki településen építené le az egészségügyi ellátórendszer különböző elemeit. Így ezen közlések egy gondolati-logikai egységet képeztek az írásban, azok együttes értékelése volt indokolt az elsőfokú bíróság helyes értelmezése alapján.

[15] Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a cikkben közölt tényre levont következtetést kifejezetten cáfoló híradási tartalmak voltak ismertek és elérhetők a felperes egészségügyet érintő álláspontjáról, amely ténynek ügydöntő jelentősége volt. A felperes a 2021. szeptember 12. napján tartott ellenzéki előválasztási televíziós vita során – majd utóbb a választási kampány során – ugyanis kifejezetten ellentétes nyilatkozatokat tett a cikkben megfogalmazott sérelmes közlés tárgyában.

Az előválasztási vita során a felperes azt emelte ki, hogy a sürgősségi ellátásoknak és beavatkozásoknak a betegekhez minél közelebb kell lenni, míg egy kampánygyűlésen elfogadhatatlannak és elképzelhetetlennek nevezte azt, hogy település²en nincs traumatológia, valamint, hogy település¹en vagy település³en ne legyen szülészeti vagy éppen sürgősségi ellátás. Ezen nyilatkozatokat helytállóan mérlegelte az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában. Ezen egyértelmű felperesi kijelentések mellett az egészségügy (és járóbeteg-ellátás) centralizációjának bizonytalan jelentéstartalmú megfogalmazását a Fővárosi Ítéltábla nem minősítette olyan csekély ténybeli alapnak, mely a cikkbeli közléseket, legalább feltevés szintjén, megalapozta volna.

[16] A Fővárosi Ítéltábla ugyanakkor rögzíti, hogy a sajtónak jogában áll a közérdeklődésre számot tartó, az egészségügy átalakításáról szóló politikai elképzeléseket vizsgálat tárgyává tenni, továbbá az elképzelések következményeit elemezni és annak bírálatát is megfogalmazni. A valós ténybeli alapon álló kritikával szemben a közszereplő felperest fokozottabb tűrési kötelezettség terheli, azonban ennek korlátját jelentik a sajtószervtől megkívánt körütekintés elmulasztása miatt hamisnak minősíthető tényállítások {7/2014. (III. 7.) AB határozat [62]}.

A perbeli esetben a felperes egészségügyi elképzeléseiről az alperesi médiaszerv kifejezetten a felperes által a sürgősségi és szülészeti ellátásokra vonatkozóan kifejtett nézeteivel ellentétes, valótlan tartalommal számolt be, megtévesztve olvasóit {3112/2022. (III. 23.) AB határozat [29]}. A sajtószabadság gyakorlása pedig nem terjed ki a valótlanosságok közzétételére, mert a hírszerkesztők egyik fő felelősége éppen a közölt hírek, információk hitelességének ellenőrzése (Kúria Pfv.IV.21.297/2021/5.).

Az ügy közérdeklődésre számot tartó jellege sem jogosítja fel az alperest arra, hogy a felperes kifejezett álláspontjával ellentétes, valótlan tényről állítson, és valótlan tényen alapuló téves

következtetése alapján tegye bírálat tárgyává a felperes egészségügy átalakítási elképzelését fiktív módon (Kúria Pfv.IV.20.757/2020/5.). Az Smtv. 13. §-ában írt tájékoztatási kötelezettség teljesítése sem járhat ugyanis azzal, hogy az alperes a tájékoztatás szempontjából lényeges körülményről nem a valóságnak megfelelően, sőt kifejezetten azzal ellentétesen tájékoztatja olvasóit.

[17] Az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazítási mód is megfelelt a kialakult joggyakorlatnak. A főoldalon egy rövid, a helyreigazítás tényére utaló, figyelmet felhívó közlemény került megjelenítésre 24 óra időtartamban, ami azt biztosítja, hogy a főoldalon megjelent, a teljes írás elolvasását célzó összefoglalóval érintett cikk vonatkozásában elrendelt helyreigazítás tényére az olvasók figyelmét felhívja. Ez igazodik a sérelmezett írás eredeti megjelenési módjához is.

Annak biztosítása érdekében, hogy az alperesi sajtóterméket olvasók tudomást szerezzenek a figyelmet felhívó közleményről és azáltal a helyreigazításról is, az szükséges, hogy az előbbi olyan időtartamban legyen elérhető a számukra, ami reálisan biztosítja a megismerhetőségének lehetőségét. Ehhez pedig a kialakult médiafogyasztási szokások, így a perbeli esetben az internetes újságok felkeresése vonatkozásában a napszaktól való nagyfokú függetlenség okán szükséges a közlemény vonatkozásában a 24 órára való közzététel elrendelése. Az ilyen jellegű és időtartamú közzétételi mód biztosítja a kialakult bírói gyakorlat szerint annak lehetőségét, hogy a helyreigazítás elérje a jogszabályi célját.

[18] Az elsőfokú bíróság mérsékelte a felperes jogi képviselője által felszámított [Pp. 81. §] ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdésében biztosított jogszabályi rendelkezés alapján, mert az nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Így értékelésre kerültek az alperes fellebbezésében írt körülmények, amelyek további mérséklést nem tettek lehetővé, figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezése e vonatkozásban az általánosság szintjét meghaladó érveken túl, konkrét tényeket és indokokat nem adott elő.

[19] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban is teljes egészében peresztes lett. A felperes a másodfokú eljárásban fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtott be, így ügyvédi munkadíjáról a Fővárosi Ítéltábla nem dönthetett.

A másodfokú bíróság az alperes kiadóját kötelezte a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja, 42. § (1) bekezdése és a 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

[20] Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a perköltség megfizetésére joghatályosan kötelezett alperesi kiadó, a New Wave Média Kft. 2022. szeptember 30. napjával beolvadással megszűnt. Az alperes kiadója a másodfokú bíróság

ítéletének meghozatalakor a cégl Zrt., akit a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján a másodfokú perköltség megfizetésére kötelezett a Fővárosi Ítéltábla.

Budapest, 2022. november 15.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró